

Bruksela, 17 czerwca 2019 r.
(OR. en)

10221/19

COEST 139

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	17 czerwca 2019 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10101/19
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie nowej strategii UE wobec Azji Środkowej

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie nowej strategii UE wobec Azji Środkowej w wersji przyjętej przez Radę (do Spraw Zagranicznych) w dniu 17 czerwca 2019 r.

Konkluzje Rady w sprawie nowej strategii UE wobec Azji Środkowej

1. Rada z zadowoleniem odnosi się do zacieśnienia stosunków między Unią Europejską (UE) a Kazachstanem, Republiką Kirgiską, Tadżykistanem, Turkmenistanem i Uzbekistanem, do którego doszło od czasu przyjęcia w 2007 r. pierwszej strategii UE wobec Azji Środkowej. W świecie charakteryzującym się rosnącą współzależnością i coraz silniejszymi wzajemnymi powiązaniami UE i Azja Środkowa związane są istotnymi wspólnymi interesami i obecnie są sobie bliższe niż kiedykolwiek wcześniej. Rada podkreśla, że pozytywna dynamika w Azji Środkowej przyczyniła się do powstania dużych możliwości, które pozwalają na dalszy rozwój partnerstwa między UE a Azją Środkową.
2. Rada zatwierdza wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela i Komisji Europejskiej pt. „UE i Azja Środkowa: Nowe szanse na silniejsze partnerstwo”, który wraz z niniejszymi konkluzjami Rady stanowi nowe ramy strategiczne współpracy UE z krajami Azji Środkowej w nadchodzących latach.
3. Rada podkreśla znaczenie celowego i ukierunkowanego na rezultaty wdrażania nowej strategii UE wobec Azji Środkowej, które stanowi dla UE i Azji Środkowej cenną okazję do budowania silnego i trwałego partnerstwa z obopólną korzyścią dla swoich obywateli. Rada zachęca kraje Azji Środkowej do współpracy z UE z myślą o osiągnięciu tego celu.
4. Rada z zadowoleniem przyjmuje nowe podejście w ramach unijnej strategii koncentrujące się na promowaniu odporności, dobrobytu i współpracy regionalnej w Azji Środkowej.
5. Rada potwierdza swoje zobowiązanie do zawarcia z zainteresowanymi krajami z regionu i wdrażania ambitnych, szeroko zakrojonych i wzajemnie korzystnych wzmocnionych umów o partnerstwie i współpracy. Te umowy nowej generacji pozostaną podstawą współpracy UE z Azją Środkową. Rada potwierdza, że zakres unijnych stosunków jest powiązany z gotowością poszczególnych krajów Azji Środkowej do podejmowania reform oraz umacniania demokracji, praw człowieka, praworządności i niezależności sądownictwa, jak również ich gotowością do modernizacji i dywersyfikacji gospodarki, w tym poprzez wspieranie sektora prywatnego, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, w ramach gospodarki wolnorynkowej.

6. Rada przypomina o zobowiązaniu UE dotyczącym wspierania współpracy regionalnej. Podczas gdy do krajów Azji Środkowej należy określenie najlepszych struktur i mechanizmów służących promowaniu dialogu i współpracy w ich regionie w ich własnym tempie, dialogi międzyregionalne i unijne programy współpracy skierowane do wielu krajów pomogą pogłębić współpracę regionalną w Azji Środkowej.
7. Uznając kluczową rolę, jaką kraje Azji Środkowej odgrywają we wspieraniu wypracowanego przez Afgańczyków i przez nich kierowanego procesu pokojowego i w odbudowie Afganistanu, a także zgodnie ze strategią UE wobec Afganistanu Rada podkreśla znaczenie propagowania dalszej politycznej i gospodarczej współpracy między krajami Azji Środkowej a Afganistanem w celu wspólnego promowania pluralistycznego procesu pokojowego i trwałego rozwoju. Silniejsze wzajemne powiązania między Azją Środkową, Afganistanem i Azją Południową mają do odegrania kluczową rolę, jeśli chodzi o zapewnianie pokoju, dobrobytu i stabilności w szerzej pojętym regionie.
8. Celem strategii UE jest zbudowanie otwartego partnerstwa z krajami Azji Środkowej. UE będzie nadal współpracować z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Organizacją Narodów Zjednoczonych i Radą Europy, jak również z państwami trzecimi, stosownie do przypadku, jeżeli takie szersze zaangażowanie miałyby pomóc w osiągnięciu ogólnych celów UE i niniejszej strategii.
9. Rada podkreśla, że dalsza współpraca UE–Azja Środkowa powinna koncentrować się na promowaniu suwerenności i odporności krajów i społeczeństw Azji Środkowej, jak również regionu jako całości. Wysiłki na rzecz promowania odpowiedzialności instytucji i zwalczania korupcji, promowania bezpieczeństwa obywateli, przeciwdziałania zmianie klimatu i degradacji środowiska, rekultywacji terenów, na których znajdują się nieczynne kopalnie uranu, oraz zachowania różnorodności biologicznej i zasobów wodnych mogą się powieść wyłącznie dzięki pogłębianiu dialogu i wzmacnianiu współpracy. UE apeluje o zacieśnienie współpracy w zakresie gospodarowania transgranicznymi zasobami wody oraz w tym kontekście z zadowoleniem odnosi się do roli, jaką odgrywa Międzynarodowy Fundusz na rzecz Ratowania Jeziora Aralskiego, jak również do inicjatyw podejmowanych przez Regionalne Centrum ONZ ds. Dyplomacji Prewencyjnej w Azji Środkowej.

10. Zasadnicze miejsce w stosunkach między UE a Azją Środkową nadal musi zajmować wspieranie i ochrona praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, w tym wolności wypowiedzi i zrzeszania się, warunków sprzyjających rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego oraz wspieranie i ochrona obrońców praw człowieka, a także wspieranie i ochrona praw kobiet i dzieci, jak również propagowanie przygotowanego przez MOP programu godnej pracy służącego sprawiedliwej globalizacji. UE i kraje Azji Środkowej powinny nadal promować równouprawnienie płci i działać na jego rzecz oraz propagować udział kobiet w życiu społecznym i gospodarczym.
11. Rada podkreśla znaczenie zacieśnienia współpracy w zakresie migracji i mobilności, w szczególności w ramach wzmocnionych umów o partnerstwie i współpracy, jak również konieczność pogłębiania dialogu i propagowania stałej współpracy w zakresie zwalczania wspólnych zagrożeń dla bezpieczeństwa, takich jak brutalny ekstremizm, radykalizacja, terroryzm, zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa i zagrożenia hybrydowe oraz rozprzestrzenianie broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia. Rada podkreśla znaczenie zwalczania podstawowych przyczyn radykalizacji mających charakter społeczno-gospodarczy. Rada zachęca do współpracy w zakresie zarządzania kryzysowego oraz zarządzania sektorem bezpieczeństwa i reformy tego sektora. Uznaje stałą współpracę w zakresie zarządzania granicami w regionie, w tym w Afganistanie, za jeden z priorytetów UE z myślą o ułatwieniu handlu wewnątrzregionalnego, zwalczaniu handlu ludźmi i nielegalnego handlu narkotykami i towarami oraz zarządzaniu przepływami migracyjnymi.
12. Rada podkreśla, że UE i kraje Azji Środkowej powinny dalej współpracować w celu rozwijania ich partnerstwa na rzecz dobrobytu. Zawarcie i wdrażanie wzmocnionych umów o partnerstwie i współpracy, które obejmują kompleksowe postanowienia dotyczące handlu, oraz skuteczne wykorzystywanie innych istniejących instrumentów handlowych, takich jak ogólny system preferencji taryfowych, powinny przyczynić się do zwiększenia wymiany handlowej i przepływów inwestycyjnych między UE a krajami Azji Środkowej. Wzmocnione umowy o partnerstwie i współpracy będą promować zbieżność przepisów i zgodność z unijnymi i międzynarodowymi normami, poprawią wzajemny dostęp do rynku oraz przyczynią się do ochrony praw własności intelektualnej i oznaczeń geograficznych. Duże znaczenie ma promowanie otwartego, odpowiedniego, bezpiecznego i atrakcyjnego klimatu dla działalności gospodarczej i inwestycji w Azji Środkowej, w szczególności za pośrednictwem dialogu między przedsiębiorcami. Rada podkreśla również znaczenie dalszego rozwijania usług, modernizowania infrastruktury i promowania sektora rolnictwa.

13. Uznając strategiczną rolę Azji Środkowej w globalnych wysiłkach na rzecz propagowania łączalności między Europą a Azją i podkreślając, że wysiłki te powinny przynieść korzyści temu regionowi, Rada z nadzieją oczekuje wzmożonej współpracy z krajami Azji Środkowej z myślą o propagowaniu zrównoważonych, kompleksowych wzajemnych połączeń opartych na przepisach. Zgodnie z strategią UE dotyczącą łączenia Europy i Azji Rada apeluje o tworzenie partnerstw na rzecz zrównoważonej łączalności w stosownych przypadkach z krajami Azji Środkowej, po to by propagować infrastrukturę wysokiej jakości i poprawiać zrównoważoność gospodarczą, społeczną, fiskalną i środowiskową w Azji Środkowej i w relacjach z nią, a także by zapewnić niezakłócony tranzyt towarów. Rada popiera wysiłki na rzecz połączenia Azji Środkowej z krajami Partnerstwa Wschodniego i z Afganistanem. Rada opowiada się za działaniami w kierunku połączenia rozszerzonej transeuropejskiej sieci transportowej z sieciami w Azji Środkowej oraz w kierunku realizacji obopólnych interesów we wdrażaniu wspólnych projektów w dziedzinie połączeń energetycznych i transportowych, w których w pełni wykorzystany zostanie potencjał Morza Czarnego i Morza Kaspijskiego. W miarę jak transport staje się coraz bardziej multimodalny i pojawiają się nowe możliwości poprawy istniejących i rozwoju nowych eurazjatyckich sieci transportowych, w przyszłości ważną rolę mogłyby odegrać połączenia kolejowe północ-południe i wschód-zachód. Rada kładzie nacisk na potrzebę współpracy w zakresie łączności cyfrowej i administracji elektronicznej. Rada podkreśla znaczenie skutecznych środków będących odpowiedzią na zmianę klimatu, zgodnie z porozumieniem paryskim, oraz wspierania przechodzenia regionu na gospodarkę niskoemisyjną. UE powinna wzmocnić współpracę z krajami Azji Środkowej w zakresie energii odnawialnej i efektywności energetycznej, a także w zakresie ułatwiania elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych na równych warunkach działania. W rozwoju partnerstwa UE – Azja Środkowa kluczową rolę odegrają też kontakty międzyludzkie.

14. Rada podkreśla znaczenie dalszego wspierania edukacji w Azji Środkowej, by propagować rozwój, dywersyfikację gospodarczą i godziwe miejsca pracy, a także by zapobiegać wykluczeniu i zmniejszać ryzyko radykalizacji prowadzącej do brutalnego ekstremizmu, między innymi wśród młodszej części populacji. Rada popiera reformy, które mają podnieść jakość kształcenia, szkolnictwa wyższego i kształcenia i szkolenia zawodowego oraz propagować synergie między systemami kształcenia a rynkiem pracy i edukacją cyfrową. Potwierdza gotowość dalszego rozwijania programów wymiany akademickiej i wspierania regionalnej współpracy i mobilności w tym kontekście. Rada zachęca do współpracy między unijnymi a środkowoazjatyckimi instytucjami szkolnictwa wyższego, a także do wymiany studentów, nauczycieli akademickich i pracowników naukowych. Należy wspierać współpracę w dziedzinie kultury i turystyki, tak by przynosiła ona korzyści społeczne i gospodarcze.
15. Wiele krajów Azji Środkowej osiągnęło wysoki poziom rozwoju, jednak by skonsolidować osiągnięcia w tej dziedzinie konieczne są nowe modele wzrostu gospodarczego, reformy strukturalne, dywersyfikacja gospodarcza i ograniczanie nierówności społeczno-gospodarczych. Wdrażanie agendy na rzecz rozwoju 2030 daje spore możliwości współdziałania na rzecz zrównoważonego rozwoju.
16. Rada jest zdania, że nową strategię UE wobec Azji Środkowej należy uwzględnić przy programowaniu pomocy UE, w tym zrównoważonych inwestycji prowadzonych przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), dla regionu i że przyszła współpraca powinna pozwalać na reagowanie na każdym nowym etapie reform w krajach Azji Środkowej. Rada kładzie nacisk na potrzebę przewidzenia odpowiednich środków na wdrożenie strategii w ramach przyszłego programowania współpracy finansowej i technicznej. Rada podkreśla znaczenie ścisłego dopełniania się programów dwustronnych i regionalnych prowadzonych przez Komisję i państwa członkowskie oraz spójności między tymi programami, a także znaczenie wspólnego programowania, tak by zmaksymalizować efekty. W tym kontekście Rada docenia też ważną rolę, jaką w regionie odgrywa Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

17. Rada zachęca Wysokiego Przedstawiciela do dalszego zacieśniania współpracy z krajami Azji Środkowej w zakresie ważnych dla obu stron kluczowych priorytetów polityki zagranicznej. Rada podkreśla wkład, jaki Azja Środkowa może wnieść w zarządzanie globalnym wyzwaniem. We współpracy w dziedzinie zmiany klimatu należy dążyć do pełnego i skutecznego wykonania porozumienia paryskiego. Zgodnie z podzielanym zobowiązaniem na rzecz światowego porządku opartego na regułach, kraje UE i Azji Środkowej powinny ściślej współpracować na forach wielostronnych, w tym na forum ONZ, OBWE i Światowej Organizacji Handlu (WTO). W szczególności UE będzie nadal zachęcać wszystkie kraje Azji Środkowej do przystąpienia do WTO i zapewniać w tym względzie odpowiednie wsparcie.
18. Rada zachęca do ściślejszego wspólnego podejścia między instytucjami UE a państwami członkowskimi w ramach ich odnośnych kontaktów z regionem. Rada z zadowoleniem przyjmuje otwarcie delegatury UE w Turkmenistanie.
19. Specjalny Przedstawiciel Unii Europejskiej w Azji Środkowej powinien nadal zapewniać kanał dialogu i komunikacji na najwyższym szczeblu z krajami Azji Środkowej, tak by zwiększyć skuteczność i wyeksponowanie działań UE w regionie.
20. Rada kładzie nacisk na fakt, że partnerstwo UE – Azja Środkowa wykracza poza poziom rządów, i z nadzieją oczekuje zaangażowania społeczeństw obywatelskich w każdym ich wymiarze. W ramach przyszłych stosunków należy uwzględnić wkłady od wielu zainteresowanych stron, w tym także posłów do parlamentu, sektora prywatnego, ośrodków analitycznych oraz środowiska akademickiego i młodzieży.
21. Rada podkreśla potrzebę rozwijania unijnej komunikacji strategicznej z Azją Środkową, po to by poprawić widoczność UE, usprawnić wdrażanie jej strategii i zwiększyć namacalne korzyści, jakie może ona przynieść regionowi. W tym względzie Rada podkreśla znaczenie warunków umożliwiających istnienie niezależnych mediów wolnych od nacisków wewnętrznych i zewnętrznych, a także znaczenie roli UE we wspieraniu rozwoju takich mediów.
22. Rada zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela i Komisji Europejskiej o kontynuowanie prac na rzecz realizacji konkretnych priorytetów wskazanych we wspólnym komunikacie, w ściślej współpracy z państwami członkowskimi i środkowoazjatyckimi krajami partnerskimi.